

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 17 februari 1927 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om sänkning av tullen å ämnen för skoläster.

(1:a avd.)

I en inom första kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 37, hava herrar *Lindgren* och *Akerberg* hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att rubrik 242 i gällande tulltaxa måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Block och läster för tillverkning av skodon samt ämnen för dylika läster; ävensom träskor och ämnen till infattning av borstar (s. k. borsträn) samt formar för industriella ändamål, 1 kilogram 10 öre.»

Ändringen består däri, att i den nuvarande lydelsen införts orden »samt ämnen för dylika läster». För dylika ämnen, s. k. räläster, innehåller den nuvarande tulltaxan icke någon bestämmelse. Då tullbehandlingen av räläster — utsågade stycken av oarbetat virke, vilka genom en grövre förarbetning erhållit en för den vidare bearbetningen lämplig form — vid ett tillfälle i november 1914 drogs inför generaltullstyrelsens prövning, beslöt styrelsen, att varan skulle hänföras till ovannämnda rubrik 242, varvid rälästerna sålunda kommo att beläggas med samma tull som de färdigarbetade lästerna. Emellertid blev nämnda tullbehandling genom anförda besvär sedermera underställd regeringsrättens prövning. I utslag den 19 oktober 1923 förklarade regeringsrätten, att de i målet ifrågakomna varorna skulle i tullbehandlingsavseende hänföras till tulltaxerubriken 259, vilken omfattar i taxan ej särskilt nämnda, bearbetade trävaror av vissa slag och för vilken gäller en tullsats av 30 öre för kilogram.

Den sålunda ändrade tullbehandlingen av räläster föranledde svenska skofabrikantföreningen och en lästfabrik i landet att i februari 1924 till Kungl. Maj:t ingiva särskilda framställningar om proposition till riksdagen, i syfte att nämnda artikel måtte beläggas med en tullsats, icke överstigande den förut tillämpade eller 10 öre för kilogram. Den ena framställningen var åtföljd av ett instämmande uttalande av tjugu svenska skofabriker. Å andra sidan inkommo till Kungl. Maj:t från tre inhemska

Utskottet.

Tidigare framställningar i ämnet.

lästfabriker skrivelser, i vilka hemställdes, bland annat, att de förstnämnda ansökningarna icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Samtliga omnämnda framställningar remitterades till kommerskollegium och generaltullstyrelsen, vilka i gemensamt avgivet utlåtande såsom sin mening uttalade, att det påtagliga missförhållande mellan tullsatserna för halv- och helfabrikat, som föreläge, lämpligen borde regleras i samband med lösningen av frågan om det tullskydd, som skolästfabrikationen borde åtnjuta. På grund härav hemställde ämbetsverken, att framställningarna icke måtte för det dåvarande föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Motionen.

Vad sålunda förekommit hava motionärerna till stöd för sitt yrkande i huvudsak omnämnt. Därjämte hava motionärerna, med förmälan att genomsnittsvikten kunde uppskattas för läster till ett kilogram och för lästämnen till tre kilogram paret, framhållit, hurusom tullbeskattningen för ett par läster följaktligen komme att utgöra vid import av färdiga läster 10 öre och vid import av nämnda helfabrikat 90 öre.

Utskottets yttrande.

Sedan kommerskollegium och generaltullstyrelsen gemensamt avgivit ovan omnämnda utlåtande, hava samtliga handlingar överlämnats till de för revision av gällande tulltaxa år 1925 tillkallade sakkunniga för att tagas i övervägande vid fullgörande av det åt de sakkunniga lämnade uppdraget.

Den intresse motsats, som kom till uttryck i de ovannämnda framställningarna, förefinnes alltjämt enligt vad som framgår av utskottet tillhändakomna skrifter från tvenne skolästfabriker. Även bland skofabrikanterna synas meningarna i föreliggande fråga vara delade. Sålunda hava i anledning av den förevarande motionen personer i ledande ställning inom skofabrikantföreningen samt representanter för 24 inhemska skofabriker uttalat såsom sin mening, att de förhållanden, som på sin tid föranledde ovan omnämnda meningsyttring av svenska skofabrikantföreningen och ett antal skofabriker i samma syfte som förevarande motion avser, numera icke föreläge. I sådant hänseende har framhållits att, medan tidigare vissa anmärkningar förekommit med avseende å de åsyftade lästfabrikernas fabrikat, dessa numera både med avseende å kvalitet och pris vore fullt jämförliga med de bästa utländska fabrikat.

I sitt denna dag avgivna betänkande nr 7 har bevillningsutskottet haft anledning framhålla, hurusom det visserligen är av vikt att rättelse åvägbringas, då tullsatserna för hel- och helfabrikat icke stå i skäligt förhållande inbördes, men att, där icke särskilda skäl föreligga, frågor av dylik natur böra prövas i samband med en allmän revision av tulltaxan eller åtminstone i ett sådant sammanhang, att alla för bedömandet viktiga synpunkter kunna beaktas och konsekvenserna av olika möjliga lösningar kunna fullt överblickas.

I det fall, som här föreligger, är den bristande överensställelsen mellan tullsatserna för hel- och halvfabrikat visserligen påfallande, men de olika intressen och meningar, som här kommit till uttryck, innefatta särskilda skäl för frågans grundliga utredning i ett sådant sammanhang, som ovan angivits.

Under åberopande av vad sålunda anförts får bevillningsutskottet, som vid behandlingen av förevarande motion anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig, hemställa,

att motionen I:37 av herrar Lindgren och Åkerberg, om sänkning av tullen å ämnen för skoläster, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 februari 1927.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: se under betänkandet nr 6.

Reservation

av herrar *Bärg, Wigforss, Boman, Björnsson, Bergman, Schlyter, Johansson* i Arkösund, *Olsson* i Ramsta, *Lövgren* i Nyborg och *Olsson* i Gävle, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Sedan kommerskollegium och generaltullstyrelsen gemensamt avgivit ovan omnämnda utlåtande, hava samtliga handlingar överlämnats till de för revision av gällande tulltaxa år 1925 tillkallade sakkunniga för att tagas i övervägande vid fullgörande av det åt de sakkunniga lämnade uppdraget.

I sitt denna dag avgivna betänkande nr 7 har bevillningsutskottet haft anledning framhålla, hurusom det visserligen är av vikt att rättelse åvägbringas, då tullsatserna för hel- och halvfabrikat icke stå i skäligt förhållande inbördes, men att, där icke särskilda skäl föreligga, frågor av dylik natur böra prövas i samband med en allmännare revision av tulltaxan eller åtminstone i ett sådant sammanhang, att alla för bedömandet viktiga synpunkter kunna beaktas och konsekvenserna av olika möjliga lösningar kunna fullt överblickas.

Beträffande här ifrågavarande fall föreligga emellertid enligt bevillningsutskottets mening så starka skäl för en ändring i överensstämmelse med vad motionärerna påyrkat, att en omedelbar revision är av behovet påkallad. Å ena sidan är nämligen disproportionen mellan nu utgående tull på halv- och helfabrikat synnerligen stor, i det att såsom motionärerna framhållit tullen på lästämnen i genomsnitt är ungefär 9 gånger högre än tullen på de därav tillverkade lästerna. Å andra sidan har detta från saklig synpunkt uppenbart orimliga förhållande inträtt först så sent som i slutet av år 1923, då regeringsrätten i anledning av anförda besvär förklarade, att räläster borde hänföras till tulltaxerubriken 259 med en tullsats av 30 öre för kilogram, under det att desamma före denna tid i överensstämmelse med generaltullstyrelsens uppfattning hänförts till samma rubrik som färdiga läster och sålunda belagts med en tull av 10 öre för kilogram.

Vid sådant förhållande och då bevillningsutskottet funnit, att lästfabriker, vilka grundat sin tillverkning på de prisförhållanden, som betingats av den tidigare tolkningen av gällande tulltaxa, icke kunna under de ändrade förhållanden, som inträtt under år 1923, upprätthållas, är det av motionärerna framställda kravet väl motiverat.

Visserligen kan det med fog göras gällande, att en och samma tullsats för viktenhet av såväl lästämnen som färdiga läster innebär en tullteknisk oformlighet, i det att halvfabrikatets tullbelastning blir ungefär 3 gånger så hög som motsvarande helfabrikats, men med hänsyn till vad utskottet ovan anført angående sitt allmänna ståndpunktstagande till förslag om sådana förändringar i tulltaxan, som här avses, torde en revision utöver den, som innebär en återgång till den på sätt nämnts tidigare tillämpade praxis beträffande tullbehandling av lästämnen, kunna utan större olägenhet tillsvidare uppskjutas.

Mot den avfattning av rubriken 242, som motionärerna föreslagit, har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts får bevillningsutskottet, som vid behandlingen av förevarande motion anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig, hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till herrar Lindgrens och Åkerbergs förevarande motion I: 37, besluta, att rubriken 242 i gällande tulltaxa skall erhålla följande ändrade lydelse:

Block och läster för tillverkning av skodon samt ämnen för dylika läster; ävensom träskor och ämnen till infattning av borstar (s. k. borsträn) samt formar för industriella ändamål, 1 kg. 10 öre.»